

‘No arribar a un acord amb Catalunya és molt greu per l'Estat’

ENTREVISTA AL PRESIDENT DEL PARLAMENT DE CATALUNYA, ERNEST BENACH

Vostè ha defensat en tot moment la unitat en els grans pactes de país. Ja ho va fer en la negociació de l'Estatut, i ara en la del nou finançament. Hi ha por a què es repeteixin els errors del passat i es trenqui la unitat?

Evidentment que hi ha por. El problema de l'Estatut va ser que quan es va trencar la unitat va desaparèixer la il·lusió. I el resultat és el que és. Tenim un Estatut que és coix, però, és el que hi ha, és l'eina que tenim ara i no hi ha cap dubte que és millor que el que teníem. Per tant, defensar-lo és imprescindible, i si això no es fa des de la unitat no es pot fer de cap altra manera. Per això cal superar les temptacions partidistes i de fotos. És totalment indispensable, perquè si no, com a país ens estem equivocant moltíssim.

En aquest sentit com valora el paper del govern català i l'oposició?

Jo crec que el govern ha de ser generós i l'oposició també, però han d'entendre que el país reclama que se superin aquestes divisions i que hi hagi una proposta unitària. I jo crec que en aquests moments el que és prioritari és que surti aquesta proposta de Catalunya i dir: "mirin senyors, això és el que toca".

Llavors es mostra optimista?

Ja no és una qüestió d'optimisme o de pessimisme, ni tant sols de pessimisme sinó que és indispensable que sigui així. Si no fem això ens equivocarem molt i perdrem molts anys. És un tema que no només afecta al govern d'ara, sinó que també als futurs governs.

Es planteja l'opció de no arribar a l'acord amb l'Estat en matèria de finançament?

Jo també vull fer una reflexió en aquest sentit. L'Estat no es pot permetre determinades alegries. I no arribar a un acord amb Catalunya és molt greu per l'Estat, molt greu. Jo entenc que ara mateix hi ha un estira-i-arronsa, una estratègia per cada part, però a l'hora de la veritat l'Estat no podrà amagar el cap sota l'ala. No sé com ho farà perquè llavors les conseqüències que hi poden haver poden ser molt més dures.

Perquè el govern espanyol s'entesta amb la multilateralitat si l'Estatut fixa clarament la bilateralitat amb la Generalitat?

Perquè és el govern de l'Estat i perquè és la filosofia que escoltem cada dia per boca dels dirigents del PSOE, sigui el seu president, sigui el seu secretari general, sigui qualsevol dels seus dirigents històrics es digui Felipe González o Alfonso Guerra.

Però l'Estatut és una llei.

Sí, clar. I les lleis s'han de complir i aquesta és la gran força que tenim, i per tant, aquesta força només la perdrem si no anem tots junts. Si aquí algú fa algun invent o alguna carambola pel seu compte, patirem. Ni tant sols un pacte de govern sol seria lícit des del meu punt de vista. Aquí tothom ha d'anar a la una i si s'hi afegeix el Partit Popular, millor, de cara a aconseguir aquest mínim i és que estem parlant de mínims! Però a vegades sembla que estiguem parlant de la solució dels nostres problemes, i no. Només estem parlant de mínims. Mínims per poder tapar forats.

Ens enfrontem a una crisi d'Estat?

Jo crec que la crisi d'Estat la vivim de manera permanent perquè no s'han resolt bé les relacions entre Catalunya i Espanya. I això és un tema que arrosseguem des de la transició. Si hi ha una retallada de l'Estatut per part del Tribunal Constitucional, o no hi ha solució amb el tema del finançament o el desenvolupament de l'Estatut acaba sent una tortura, es pot produir aquesta crisi, és evident que sí.

Ara fa dos mesos el govern espanyol va publicar les balances fiscals. Com afecta el dèficit fiscal a la ciutadania?

Moltíssim. Posem que hi ha una persona que viu una mitjana de 80 anys. Si ho multipliquem per el que deixa de rebre cada català per any, esgarrafa't. Ara bé, amb la publicació de les balances fiscals hem aconseguit una victòria. Quan ens les publiquen i deixen palès que tenim raó, euro amunt euro avall, no deixa de ser una victòria i ara ens toca fer pedagogia i fer-ho bé. Si no, ens pot acabar passant allò que explica un economista canadenc: "al final els pobres de les regions riques poden acabar finançant als rics de les regions pobres". Però el que ha de quedar clar és que la realitat social de Catalunya és una realitat preocupant, que hi ha un milió de pobres, que hi ha gent que té problemes, que les pensions no arriben, que els llibres de l'escola són molt cars. L'Estat del benestar trontolla i això només s'arregla amb finançament.

Ens trobem en una cruïlla?

Tant se val com ho vulguem anomenar, estem en una situació límit i necessitem fer un canvi radical. I aquest canvi passa pel finançament, en primera instància sí, però no només. Insisteixo, ens estem barallant pel mínim. I en uns moments com aquests la unitat dels partits és clau perquè la ciutadania acompanyi els partits. Si no, al final la societat no ens acompanyarà.

El PSOE no sembla voler anar més enllà en la descentralització de l'Estat. Creu que l'aposta federal del PSOE queda molt lluny?

No hi ha cap aposta federal, Espanya és un estat descentralitzat que ha optat per les autonomies com element de desenvolupament d'un Estat centralista. En els estats federals un dels temes clau és la fiscalitat, i l'Estat ho evita. I fins a quin punt certes autonomies volen més autogovern? Me'n recordo quan el PP decideix transferir Sanitat a les comunitats autònomes. Hi ha comunitats que no volen que se'ls transfereixi perquè és massa complex per a elles. En canvi Catalunya i el País Basc, les dues primeres competències que demanen són sanitat i ensenyament.

Canviant de tema, com estan encarant el govern català i l'espanyol la crisi econòmica?

Per desgràcia qui té les eines per combatre aquesta situació és l'Estat. El govern català pot fer algunes coses i les fa. Però el que és important és que hi hagi un paquet de mesures global. Per tant aquí hi ha molts elements a analitzar i caldrà prendre mesures que seran difícils.

Com defensa el conseller Huguet, cal fer un aposta en inversions en la innovació i en noves tecnologies?

Jo entenc el conseller Huguet perquè, a més a més, forma part del nostre caràcter. Els catalans som emprenedors per definició i davant d'una situació de dificultat el que no fem és abaixar el cap. El que intentem és trobar solucions. El que toca és buscar fórmules que vagin encara més enllà.

Endinsant-nos en la relació societat-política, creu que els ciutadans estan fent informats dels afers polítics?

És complicat perquè moltes vegades en política es confon opinió amb informació. Jo crec que caldria més informació, més canals d'informació per a fer-nos conèixer d'una manera molt més objectiva.

Per què la ciutadania s'allunya de la política?

Per molts motius. Però certament la ciutadania s'allunya de molts altres elements de la vida i també hauríem d'analitzar el per què. Si ara féssim una anàlisi de quants militants tenen els partits polítics i quants en tenien els anys de la transició, tindríem sorpreses. Però si féssim la mateixa anàlisi de les entitats o dels sindicats, no té res a veure per exemple un sindicalista fa 30 anys que ara.

S'estan perdent els ideals?

No, en absolut. Hi ha un sistema diferent: la mateixa escala de valors que s'està construint ha acabat provocant que la gent sigui més competitiva, més individualista, i això és sinònim d'allunyament de la comunitat. I la política és comunitat, essencialment. Però si els polítics no ho fan bé, la gent s'allunya, això és obvi. Ara bé, la mateixa setmana que s'aprova l'Estatut del 30 de setembre, la web del Parlament té 6 milions d'entrades i això no és símptoma ni de desafecció ni de desinterès per la política. En el moment que tot això fracassa, la gent s'allunya.

Creu llavors que, com s'ha dit, Catalunya està perplexa?

Quina país no està perplex? La societat està perplexa en general. Tot canvia molt ràpid, som capaços d'assumir-ho? Jo crec que no, que no hi arribem. Per tant, la perplexitat existeix en totes les societats. El que passa és que la societat catalana té més elements que ajuden a la perplexitat.

Un estudi recent de la UOC apunta que una majoria de catalans apostaria per la independència en un referèndum. Que n'opina? El que en aquest moment de la història hi ha més gent que abona la via de la independència. Sigui per motius ideològics, culturals, lingüístics, nacionals, institucionals, econòmics, de desafecció o perquè està farta que les coses no funcionin. Quin és el problema? Que tota aquesta gent ha de poder cabre en el partit polític que és expressió política de l'independentisme, Esquerra Republicana. Generar un projecte de futur il·lusionador i que vagi en aquesta direcció, no és fàcil perquè els motius d'una persona nascuda fora de Catalunya per arribar a la independència potser són molt diferents que els d'una nascuda a la Catalunya central. Són sentiments diferents i potser cal buscar diferents camins per arribar-hi. I potser no acabem de trobar el camí. Però el dia que aquest sentiment sigui hegemònic, aquell dia haurem fet grans passos.

Arribarem a veure una Catalunya independent el 2014?

No ho sé. Dependrà de la feina que fem tots plegats. I sobretot els partits, en aquest cas Esquerra Republicana, no pot badar, no pot fer ximpleries.

Quin és el full de ruta?

Jo crec que Esquerra Republicana el que ha fet és obrir mercat en altres àmbits de la política catalana. El que passa és que depèn com, aquest mercat que hem obert se'l quedaran uns altres. I per tant és molt important que fem les coses ben fetes. I la confrontació, sortir permanentment pels mitjans de comunicació com element de conflicte

intern, ens allunya de tot això. Nosaltres hem de donar solucions als problemes de la gent. I hem de plantejar el país de futur que volem, i l'hem de fer atractiu. A casa no podem perdre el temps en batalles estèrils.

I com es pot aconseguir la unitat al partit?

Doncs, amb sentit comú, amb sensatesa, seient a una taula, parlant... Cal tenir en compte que el nostre objectiu, tot i que està lluny, mai havia estat tan a prop com ara. I si no fem les coses bé, ens ho podem carregar tot això. I podem perdre dues generacions, i perdre dues generacions pot significar entregar el nostre projecte a altres partits.

Tornant al Parlament, fins a quin punt és important el procés de modernització que s'ha fet i encara de la cambra política més important de Catalunya?

Jo crec que modernitzar la política és una qüestió indispensable. I això va acompanyat al concepte de participació ciutadana. Nosaltres vam fer una enquesta per saber quina era la percepció que la gent tenia del Parlament, de la política, de la institució... I va ser molt curiós perquè la primera conclusió va ser que la gent que ens coneix – que sap què es fa al Parlament – ens valorava bé. En canvi, la gent que no ens coneixia, era la gent que ens valorava malament. Això significa que hem de fer les coses bé, però que a més a més, ens hem de donar a conèixer.

Aquí Internet juga un paper important?

Efectivament, i qui no vulgui veure això s'ha equivocat de segle. La política està cada vegada més condicionada per Internet, i qui no entengui és que està fora de circuit. Això va molt ràpid.

Experts d'Internet l'han definit com el President '2.0', pel seu ús de diferents eines interactives d'Internet com el Facebook. Són fórmules per evitar la desafecció?

És una fórmula i s'ha de provar. Jo crec que és molt important que siguem capaços d'entrar en aquest món i entrar-hi amb condicions. No és fàcil. Des del punt de vista institucional, el que hem d'aconseguir és que el Parlament estigui preparat per tot a través d'Internet. Ara el Parlament té una molt bona política de cara en fora, ara ens toca fer el mateix de cara endins.

Obama ha estat un dels impulsors del Facebook fent campanya per la xarxa social. Creu que això marcarà pautes a Catalunya?

És cert que la política americana marca el camí, nosaltres sempre anem una mica a remolc. Però cal recordar que la política americana és molt diferent i unes presidencials com les que hi ha als Estats Units, no hi són aquí. Amb tot, és evident que els polítics catalans van a fer màsters als EUA per veure com han de fer les campanyes electorals. Per sort, aquí tenim una personalitat que ens permet tenir una dinàmica pròpia: algunes coses que als EUA són impensables, aquí són indispensables. I al revés, i que duri. Som mediterranis.

Obama o McCain?

Obama. Ja ho havia dit durant el procés de primàries amb la Hillary Clinton.

Per què?

Perquè és el canvi. Perquè crec que el "Yes, we can" és un crit d' una nova manera de fer. També crec que a Catalunya no hi pot haver ningú que s'autoproclami hereu d'Obama o de McCain, és bastant ridícul. Obama a Catalunya no té sentit, té sentit als Estats Units. A Catalunya tenen sentit altres coses. Tot i això, també he de dir que a mi m'encantaria poder seguir en directe les eleccions presidencials americanes.

Doncs a partir del 22 de setembre entri a Crònica.cat, on farem un seguiment especial de la cursa a la Casa Blanca.

Ho farem.